

El català al Registre Civil

La Comissió de Llengua Catalana del Consell dels Il·lustres Col·legis d'Advocats de Catalunya ha fet un seguiment i reivindicació de la normalització lingüística a l'Estat Espanyol dels registres públics, en especial dels registres civils.

Ha calgut que fossin ciutadans, jutges de pau (Anglès i Arbúcies), els qui s'enfrontessin al sistema legal establert, fent les inscripcions al Registre Civil del seu poble únicament en català, la qual cosa els ha suposat enfrontaments amb els jutges que han tingut al jutjat de 1a Intància de Santa Coloma de Farners. Inicialment eren "recomanacions", però finalment, en un dels casos, va acabar essent una "ordre" de fer les inscripcions en llengua castellana, "tal i com mana la llei". El Consell, davant aquests fets, ha treballat per donar el màxim suport possible a aquestes persones i també ha demanat que s'adeqüi la normativa dels registres a la realitat plurilingüística reconeguda a la Constitució Espanyola. El fet que l'Estat no adeqüi una normativa preconstitucional no significa que qui l'ha d'aplicar i interpretar s'hagi de limitar a aplicar la norma concreta sense posar-la en relació amb l'ordenament jurídic vigent, és a dir, reinterpretant-la sobre la base de la pluralitat lingüística reconeguda a l'Estat.

Actualment s'ha modificat la Llei del Registre Civil, i es troba en tramitació una modificació del "Proyecto de Real Decreto por el que se modifican los Reglamentos del Registro Mercantil, Hipotecario y del Registro Civil para permitir la redacción de sus asientos en las lenguas españolas cooficiales distintas del castellano", que, si atenem al seu títol, promet, encara que no del tot el seu contingut. L'article 23 de la Llei del Registre Civil es va aprovar sense modificacions el dia 7 de juny d'enguany. La proposició de llei del Senat ha aprovat el següent articulat: "Los asientos se realizarán en lengua castellana o en la lengua oficial propia de la Comunidad Autónoma en que radique el Registro Civil, según la lengua en que esté redactado el documento o en que se realice la manifestación. Si el documento es bilingüe, se realizarán en la lengua indicada por quien lo presente al Registro. Todo ello, siempre que la legislación lingüística de la Comunidad Autónoma prevea la posibilidad de redacción de los asientos de los registros públicos en idioma cooficial distinto del Castellano".

La conclusió vers les modificacions aprovades és que els assentaments es poden fer en llengua castellana o bé en l'oficial de la comunitat autònoma, segons com estigui redactat el document, afegint la possibilitat –amb condicions– que es puguin afegir els mateixos assentaments en l'idioma cooficial de la comunitat autònoma, però condicionat que l'interessat en faci manifestació expressa demanant-ho (caldrà veure els ànims amb què s'ho prendran els funcionaris que hauran de fer la feina per duplicat en sentir aquesta expressió de voluntat que no ens podem descuidar de fer si volem tenir l'assentament en l'idioma propi), i sabent que l'assentament en l'idioma propi serà en tot cas accessori i testimonial, atès que la versió que tindrà plena validesa i efectes de publicitat material serà la castellana en cas de discrepància entre les dues versions, la qual cosa fa plantejar què podrà passar si s'intenta emprar una certificació de l'assentament en català en qualsevol tràmit oficial. Com a apunt final cal dir que ben aviat, si l'adequació de la normativa estatal en diversos àmbits en matèria lingüística segueix el mateix camí que previsiblement seguirà la dels registres públics, els ciutadans de l'Estat que tenim un idioma propi diferent del castellà potser haurem de portar un distintiu que ens permeti davant qualsevol autoritat administrativa i sense necessitat de tenir memòria d'elefant per anar-ho repetint indefinidament, posar de manifest de manera fefaent que fem manifestació expressa que volem que ens atenguin o menin en català l'actuació administrativa que anem a fer.

MARCEL MAGRANÉ OBRADÓ

Advocat i membre de la Comissió de Llengua Catalana del Consell dels Il·lustres Col·legis d'Advocats de Catalunya

Sabíeu que...?

La **plaça dels Jurats**, situada al Barri Vell del municipi de Girona, rep aquest nom en referència als magistrats municipals, amb facultats rectores i executives, de les poblacions dels regnes de València, Mallorca i Aragó i d'algunes del Principat (Girona, Vic, Vilafranca del Penedès...), càrrec equivalent a conseller, cònsol o procurador. Aquestes ciutats eren regides per un nombre determinat de jurats, que al llarg de la història anaven variant. Tenien cura d'administrar els cabals públics de la ciutat de Girona. El nom de jurat provenia del jurament que feien aquests magistrats en començar a exercir el càrrec.

Font: Cufí, Quim; Cornellà, Pere. *DicGironari*. Ed. ICE de la UdG i Ajuntament de Girona. Girona, abril 2000

Coordinació:
Secretaria de Política Lingüística, CNL de Girona i ENL dels Jutjats de Girona

Secretaria:
Secretaria de Política Lingüística
C/ Ciutadans, 18 – 17004 Girona
Tel.: 972 22 54 17 – Fax: 972 22 54 07
A/e: oglgirona.presidencia@gencat.net

Organismes que participen en l'Addenda:

Col·legi d'Advocats de Figueres, Col·legi d'Advocats de Girona, Col·legi de Notaris de Catalunya, Col·legi de Procuradors de Girona, Deganat Autònom dels Registradors de la Propietat i Mercantils de Catalunya, Centre de Normalització Lingüística de Girona (Consorti per a la Normalització Lingüística), Departament de Justícia (DT de Girona), Secretaria de Política Lingüística, Jutjats de Girona, Universitat de Girona i Centre Associat de la UNED de Girona.

Aquest número s'edita gràcies al suport del Col·legi d'Advocats de Figueres.

Impressió: Palahi, AG – Dip. leg.: G1. 65-99
Nre. d'exemplars: 2.000

PRESENTACIÓ

Us presentem un nou número de l'*Addenda*, excepcionalment en format doble, amb la voluntat constant d'informar-vos sobre la difusió de la llengua catalana en el vostre sector professional i d'animar-vos, si encara no ho feu, a utilitzar-la sense vergonya: com diu la Queta, la mascota de la campanya "Dóna corda al català", no és tan difícil i, si us equivoqueu, torneu a començar!

Sí que és difícil, en canvi, l'adequació a la realitat plurilingüística de l'Estat espanyol de la legislació sobre els registres civils. De la reivindicació que se n'ha fet amb el temps, ens en parla Marcel Magraner en l'article d'aquest número, i precisament l'1 de juliol el Consell de l'Advocacia Catalana va lliurar el primer Premi Agustí Juandó i Royo, que s'atorga a persones o entitats que en la seva trajectòria professional s'hagin destacat per la defensa de la llengua catalana en aquest sector, als jutges de pau d'Anglès i Arbúcies, per la defensa de l'ús de la llengua catalana en els respectius registres.

Per acabar, us demanem que us fixeu en la nova secció fixa de l'*Addenda*, l'espai "Sabíeu que...?", un apartat de curiositats que pretén donar informació nova i sorprenent sobre elements presents a la nostra vida quotidiana relacionats amb el món jurídic i judicial. Esperem que us agradi.

Que passeu bon estiu.

D'INTERÈS

FORMULARIS JURÍDICS

<http://www.cicac.org/sl>

Des del web del Consell dels Il·lustres Col·legis d'Advocats de Catalunya es pot accedir a formularis jurídics en català relatius a dret civil, laboral, contencions administratiu, penal, internacional, de família, etc.

Aquests formularis són resultat del treball de la Comissió de Llengua Catalana, integrada per representants dels catorze col·legis catalans d'advocats, i del Servei Lingüístic del Consell dels Il·lustres Col·legis d'Advocats de Catalunya.

Tant la Comissió com el Servei treballen per facilitar eines i materials per tal que els advocats i les advocades del nostre país puguin exercir la seva feina en llengua catalana i per tant, en definitiva, ampliar la qualitat dels seus serveis.

REVISTA DE LLENGUA I DRET

Publicació semestral de l'Escola d'Administració de Pública de Catalunya d'estudi i informació sobre el llenguatge administratiu i jurídic, el règim jurídic de l'ús de les llengües i la planificació lingüística. Els articles que hi apareixen es publiquen en la llengua original i també se'n fa un resum en anglès.

Es poden consultar els sumaris dels números apareguts fins al moment a

la pàgina web següent:

<http://www.eapc.es/publicacions/RLD>.

ARANZADI EN CATALÀ

<http://www.westlaw.es>

El web de l'editorial Aranzadi ofereix en llengua catalana els textos oficials i productes de legislació de Catalunya de què disposa. Des de gener de 2005, el web ofereix l'opció de consultar el seus menús en català, a més de castellà, èuscar i galleg. La incorporació del català a Aranzadi és fruit d'un acord signat amb la Generalitat a través del Departament de Justícia, el Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació i la Secretaria de Política Lingüística.

INSTITUT CERVANTES

Servei de traducció automatitzada

<http://oesi.cervantes.es/traduccion.jsp>

L'Institut Cervantes ha desenvolupat, a través del seu Portal de les Tecnologies Lingüístiques, un servei gratuït de traducció automàtica, que té com a objectiu facilitar l'accés a continguts de la societat de la informació que només estan disponibles en castellà. Aquest servei permet traduir textos i arxius de text, així com pàgines web, del castellà al català, francès, anglès o portuguès i viceversa.

Addenda

INFORMACIÓ LINGÜÍSTICA DE L'ÀMBIT JURÍDIC I JUDICIAL DE LES COMARQUES DE GIRONA

NÚMERO 11
JULIOL 2005

PORTAL DE RECURSOS LINGÜÍSTICS DE L'INSTITUT JOAN LLUÍS VIVES

<http://www.llengua.info>

Aquest nou portal l'han preparat els serveis lingüístics de la xarxa d'universitats de l'Institut Joan Lluís Vives <<http://www.vives.org>> i posa a l'abast de tothom els diversos recursos lingüístics d'aquestes universitats. Formació, assessorament i terminologia i dinamització són els tres blocs principals en què s'estructura el portal, on es pot obtenir tota la informació sobre cursos, materials de referència, certificacions, ajuts i beques, programari específic, sol·licitar correccions, consultar dades sociolingüístiques i qüestions de legislació i polítiques sobre la llengua, per exemple. També hi ha una secció especial, centrada en els vocabularis bàsics <<http://www.llengua.info/vocterm/>> de l'IJLV, per a reforçar la llengua de la docència i consolidar la formació dels estudiants en l'ús adequat de la terminologia de botànica, ciència política, didàctica de l'educació física, enginyeria, fotoquímica i Internet.

Carta de Drets Lingüístics dels ciutadans en l'àmbit judicial

A proposta de l'Associació de Juristes en Defensa de la Llengua Pròpia, el Departament de Justícia ha distribuït als jutjats i tribunals de Catalunya la primera Carta de Drets Lingüístics dels ciutadans en l'àmbit judicial.

Aquesta iniciativa té un doble objectiu: donar a conèixer entre els ciutadans els drets que tenen a utilitzar el català als jutjats i tribunals de Catalunya i, d'altra banda, fomentar l'ús d'aquesta llengua en l'àmbit judicial. A més de fer èmfasi en els drets dels ciutadans, la carta també exposa les principals obligacions que tenen les administracions i els treballadors de l'Administració judicial a Catalunya en matèria lingüística.

Els sis punts que recull la Carta de Drets Lingüístics judicial són:

1. Pots utilitzar el català als jutjats i tribunals ubicats a Catalunya, sense cap entrebanc i sense que t'ho impedeixi ningú.
2. Tens el dret que tot el que diguis davant d'un tribunal a Catalunya es faci constar en la teva llengua.
3. Pots presentar documents en la teva llengua. Si el document ha de tenir

efectes fora de Catalunya, els poders públics n'han de gestionar la traducció, sense retards injustificats.

4. Dintre de Catalunya, pots demanar que el procés es dugui a terme completament en la teva llengua.

5. Cap organització prestadora de serveis públics ni cap persona dependent d'administracions que actuen a Catalunya poden al·legar el desconeixement de la llengua catalana davant dels jutges o tribunals.

6. Els poders públics han de promoure l'ús del català a l'àmbit judicial.

La Carta també informa de la normativa que regula els drets lingüístics, com ara la Llei de política lingüística, de gener de 1998; la Llei orgànica del poder judicial de 1985, i la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries, aprovada pel Consell d'Europa el novembre de 1992.

Aprofitem per explicar-vos que a finals de l'any passat l'Associació de Juristes en Defensa de la Llengua Pròpia va organitzar les Jornades sobre el català a l'administració de justícia, al final de les quals van obtenir-se un seguit de conclusions, que podem resumir en la

constatació de les necessitats següents: la necessitat bàsica d'una descentralització efectiva del Poder Judicial; de l'assumpció que l'Administració de Justícia té el deure, correlatiu al dret de tot ciutadà de Catalunya de poder seguir un procés judicial íntegrament en català, d'estar capacitada per usar aquesta llengua; d'establir, per tant, que el seu coneixement sigui un requisit i no un mèrit a Catalunya; de promoure consegüentment els aspectes formatius que s'hi relacionen tant en l'àmbit universitari com en la formació de funcionaris, jutges i fiscals; i de la publicació, en igualtat de condicions amb el castellà, dels textos legislatius. L'Associació de Juristes en Defensa de la Llengua Pròpia és, tal com s'explica al seu web (<http://juridica.org/juristesperlallengua/>), una associació formada per homes i dones de professions jurídiques (actualment té 151 membres) que fa anys que treballen en català i que promouen la necessitat de fer un gran esforç col·lectiu per contrarestar el gran retard, respecte del procés que s'ha seguit a la resta de la societat, de la normalització de la llengua catalana en aquest sector.

L'Oficina de Garanties Lingüístiques de Girona

El Pla de govern 2004-2007 i el Pla d'acció de política lingüística 2004-2005 preveuen la creació de cinc oficines de garanties lingüístiques (a Barcelona, Girona, Lleida, Tarragona i Tortosa), unitats integrades en les seus de la Secretaria de Política Lingüística del Departament de la Presidència en aquestes demarcacions, que tenen com a objectiu atendre persones que volen formular consultes o queixes a l'entorn del marc legal de la llengua catalana: tramiten les denúncies que els arriben perquè els organismes competents examinin el cas i actuïn en conseqüència, ofereixen assessorament i recursos a les empreses o entitats on es produeixen problemes per facilitar-los l'ús del català i assessorament jurídic a tothom en general, i, a partir dels casos atesos, fan propostes d'actuació per afavorir l'ús del català en els àmbits que generen més consultes o denúncies.

L'Oficina de Girona es va inaugurar el 22 de febrer de 2005, i des de llavors ha atès (fins al 9 de juny) 46 casos, entre els quals hi ha 7 consultes (no s'hi han comptabilitzat, de moment, les consultes telefòniques), 13 queixes i 26 denúncies. El sector que genera més consultes i queixes és el dels establiments oberts al públic i el de les empreses prestadores de serveis en general.

A tot Catalunya el nombre de casos atesos fins a la mateixa data és de 824, 732 dels quals s'han atès a l'OGI de Barcelona, 24 a la de Lleida, 15 a la de Tarragona i 7 a la de Terres de l'Ebre. La de Girona, doncs, amb 46 casos, és l'Oficina que n'atén més després de la de Barcelona.

Al web de la Secretaria de Política Lingüística trobareu informació sobre com adreçar-se a les OGI i enllaços que us poden interessar: <http://www6.gencat.net/llengcat/ogi>.

La Universitat de Girona aprova una normativa que inclou l'exigència de coneixements de llengua catalana al personal acadèmic

Dins la normativa d'aplicació que ha aprovat el Consell de Govern de la UdG hi apareix una mesura que destaca per la importància i les repercussions que tindrà: tots els aspirants a una plaça de professor hauran d'acreditar coneixements suficients de llengua catalana i castellana. Només en queden exclosos els visitants i els emèrits. Els aspirants a una plaça de funcionari ho hauran d'acreditar prèviament, i els que optin a una plaça de contractat tindran un any com a màxim per formar-se si encara no han adquirit la competència lingüística exigida.

Amb aquesta mesura, la UdG s'avança al Decret que aprovarà el Consell Executiu del Govern català que s'expressa en aquests mateixos termes. La mesura prové l'acord aconseguit per unanimitat entre els rectors del sistema universitari català en el marc del Consell Interuniversitari de Catalunya. Es tanca així una reivindicació històrica, recollida, d'altra banda, en l'articulat de la Llei de política lingüística de 1998, i posteriorment de la Llei catalana d'universitats (LUC). Des de fa més de deu anys, després d'un llarg procés d'elaboració d'un reglament d'usos lingüístics interuniversitari –en què els representants de la UdG van tenir una participació molt activa– que no va reeixir per les reticències d'una única universitat, a les universitats catalanes cada intent de regulació en aquest aspecte era impugnat sistemàticament per aquells que propugnaven una pretesa llibertat de càtedra. La Universitat Rovira i Virgili, la Universitat de Barcelona o la Pompeu Fabra, han hagut de patir processos d'aquesta mena. Els infor-

mes jurídics emesos posteriorment han donat la raó als legisladors.

Els estudiants han de poder exercir el dret a expressar-se oralment i per escrit en català en totes les activitats acadèmiques, i per garantir-ho cal que el professorat conegui aquesta llengua. Així mateix, en la normativa aprovada s'explicita que un estudiant ha de poder cursar íntegrament un itinerari dels seus estudis en català: només així podrà triar aquesta llengua en la seva activitat professional futura.

Per tal d'ajudar el professorat a adquirir els coneixements que se li demanen, durant tot el període transitori se'ls posarà a l'abast, ja a partir d'avui, un programa de formació gratuïta que inclou cursos virtuals, semipresencials i presencials, assessorament lingüístic, tutories, bibliografia, convocatòries d'exàmens oficials, a través del Servei de Llengües Modernes. Se'ls presentaran diferents itineraris en funció de la situació de partida i del nivell de llengua previ. Cal destacar que els serveis lingüístics de les universitats catalanes ja han anat treballant en previsió de l'aprovació d'aquesta normativa, i disposen d'una eina de formació virtual conjunta per ajudar els professors a assolir el nivell requerit; cada any tenen l'oportunitat d'acreditar-lo en dues convocatòries, al febrer i al juny, mitjançant la superació d'una prova de coneixements que és específica per al personal acadèmic, i és equivalent a l'antic nivell C. Ja l'han superada més de 700 professors universitaris, el 90 % dels que s'hi ha presentat.

La reforma de l'Estatut amb relació a la llengua

El dia 25 de novembre (de 10 a 14 h) tindrà lloc a l'Aula Magna de la Casa de Cultura de Girona la sessió *La reforma de l'Estatut amb relació a la llengua*, organitzada per la Secretaria de Política Lingüística en el marc del pla de formació d'enguany per a serveis lingüístics. El contingut i interès d'aquesta sessió, però, que serà impartida per tres especialistes en dret lingüístic de reconegut prestigi (Jaume Vernet, catedràtic de l'Àrea de Dret Constitucional de la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona, Eva Pons, professora titular de l'Àrea de Dret Constitucional de la Universitat de Barcelona, i Anna M. Pla, professora associada de l'Àrea de Dret Constitucional de la Universitat de Girona i membre del Grup de treball de l'Àmbit Jurídic i Judicial de Girona que edita aquest full informatiu), fa que haguem decidit obrir-la a tots els professionals del sector jurídic i judicial que hi estiguin interessats.

L'objectiu de la sessió és fer conèixer als assistents els principis bàsics del marc estatutari vigent en matèria lingüística, analitzar les propostes dels partits polítics de reforma de l'Estatut en matèria lingüística i l'articulat del nou text estatutari d'acord amb l'etapa del procediment i l'estat de la redacció en el moment de realitzar-se la sessió. Les persones interessades poden adreçar un missatge de correu electrònic amb les seves dades personals (nom i cognoms, adreça, tel., adreça electrònica i lloc de treball) a l'adreça evagarcia@gencat.net. Ens hi posarem en contacte el mes de setembre.

Formació per als opositors a jutge, fiscal i secretari judicial

El Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada del Departament de Justícia (CEJFE) ha organitzat un programa formatiu per tal de facilitar als llicenciats en dret la preparació de les oposicions a jutge, fiscal i secretari judicial. El Programa té prevista una durada de 2 anys. S'iniciarà el mes de setembre de 2005 i finalitzarà el mes de juny de 2007.

L'expresident del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, Guillem Vidal, serà el director dels cursos. El sistema de formació combina conferències d'experts, tutories individualitzades i preparació de temes a càrrec de magistrats, jutges i secretaris judicials, amb una durada mínima de 350 hores. Es preveu un sistema de seguiment i control de l'aprofitament dels alumnes.

Les places es destinen als llicenciats en dret residents a Catalunya que compleixen els requisits següents: a) els mateixos requisits que s'exigeixen per ser admès a les oposicions a jutge, fiscal o secretari judicial; b) dedicació exclusiva per a la preparació de les oposicions durant el temps de realització del curs, i c) coneixements de català equivalents al nivell de suficiència (nivell C). La selecció dels aspirants la durà a terme una comissió presidida pel director del Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada.

El proper mes de setembre es publicarà al DOGC una convocatòria d'oferta de places per a aquest curs perquè hi puguin tenir accés els llicenciats en dret en les convocatòries de juny i setembre de 2005.

Al web del CEJFE –<http://www.gencat.net/dji/cejfe>– hi podeu trobar informació sobre aquesta i altres activitats formatives.